

Fan platformasi

Fanning to'liq nomi: O'ZBEKISTONDA ISHLAB CHIQARILUVCHI POLIMER MAHSULOTLARI

Fan kodi: O'IChP4706 Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 6 davomiyligi: 7 semestr

Kafedra: T.R. Abdurashidov nomidagi “Yuqori molekulali birikmalar va plastmassalar texnologiyasi”

Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: kimyoviy texnologiya (plastmassalarni qayta ishlash)

Fan ma'ruza o'qituvchisi: Ayhodjayev Bobir Batirovich

Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 180 E-mail: Aykhodjaev@mail.ru

Fan seminar mashg'ulotlario'qituvchisi(lari): Ishmuhamedova M.G.

Prerekvizitlar: Ixtisoslikka kirish, monomerlarni sintez qilish usullari, yuqori molekulali birikmalar kimyosi va fizikasi, yuqori molekulali birikmalar, polimerlarni qayta ishlash texnologiyasi, va Tanlov turi: majburiy fan mutaxassislik ta'lim kadrlarni tayyorlash

Tanlov turi: Tanlov

Fanning qisqacha bayoni: “Yuqori molekulali birikmalar ishlab chiqarish jihozlari va qayta ishlash jihozlari” fani mutaxassislik fanlar blokiga kiritilgan kurs hisoblanib, 4-kursda o'qtilishi maqsadga muvofiq. Mazkur fan mutaxasislar fanlar turkumiga kiradi. Fanni puxta o'zlashtirish nazariy materiallarni bilish bilan birga, talabalarning ishlab chiqarish amaliyoti davrida va institutni bitirgandan keyingi ishlarda ko'nikma sifatida xizmat qiladi.

Fanning maqsadi: talabalarga xozirgi kunda vatanimizga zarur bo'lgan turli polimerlar, polietilen, polipropilen, polivinilxlorid, past molekulali polietilen, polietilenterftatlat, turli xil lok – bo'yoq mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyalari, ularning xossalari va ishlatilish soxalari bilan tanishish va ularni chuqur egallab olishdir.

Fan yakunida talabalarquyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

➤ O'zbekistonda ishlab chiqariladigan turli yuqori molekulali birikmalar va ular asosida plastik massalar olishning turli texnologik usullari va jarayonlari; ushbu texnologik usullarni sanoat miqyosida ishleta bilish; eng yuqori sifatlari polimer hamda plastik massalarni ishlab chiqarish haqida **tasavvurga ega bo'lishi**;

➤ texnologik usullar va texnologik jarayon faktorlarini to'g'ri tanlash; texnologik usullarni sanoatga tatbiq qilish; tadbiq qilinayotgan texnologik usulni iqtisodiy samaradorligini asoslashni **bilishi va ulardan foydalana olishi**;

➤ har bir polimer hamda plastik massani turli texnologik usullar yordamida ishlab chiqarish jarayonlarini; ishlab chiqarish jarayonida polimerning chiqishi, molekula massasi, molekula-massaviy taqsimoti, strukturasi va demak xossalarni rostlashni foydalanish **ko'nikmalariga va malakalarga ega bo'lishi kerak**.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulot talabalarda yuqori molekulali birikmalar ishlab chiqarish jihozlari va qayta ishlash jihozlarini geometric, mexanik va issiqlik xisoblarini o'rGANADILAR. Mashg'ulotlar faol va inter faol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi.

Laboratoriya mashg'ulotlar

Laboratoriya ishlari talabalarda yuqori molekulali birikmalar sintezi, ularning fizik kimyoviy xossalarni o'rganish bo'yicha amaliy ko'nikma va malaka hosil qiladi. Laboratoriya mashg'ulotlarini bajarish jarayonida kompyuterlarni qo'llash, xamda zamonaviy laboratoriya jixozlaridan foydalanish tavsiya etiladi.

Mustaqil ta’lim

Mustaqil o’zlashtiriladigan mavzular bo’yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fan mavzulari	Ma’r uzaso atlar hajmi	Amaliym ashg’ulot soatlar hajmi	Labor atoriy amas hg’ul	Mustaqil ta’lim soatlari
1	Sklertek texnologiyasi asosida polietilen ishlab chiqarish texnologiyasi.	2	2	4	9
2	Mitsui texnologiyasi asosida polietilen ishlab chiqarish	2	2	4	9
3	Mitsui texnologiyasi asosida polipropilen ishlab		4		9
4	Polivinilxlorid ishlab chiqarish texnologiyasi.	2		4	9
5	Past molekulali polietilen ishlab chiqarish	2			9
6	Turli xildagi polivinilatsetat ishlab chiqarish	2	4		9
7	MTO asosida polietilen ishlab chiqarish texnologiyasi	2			9
8	MTO asosida polietilenterftalat ishlab chiqarish	2	4	4	9
9	Akril kislotasi hosilalari asosida polimer maxsulotlari	2	4	4	9
10	Sellyuloza va ularning xosilalari	2	4		9
11	Lok-bo’yoq materiallar ishlab chiqarish texnologiyasi	2		4	9
12	O’zbekistonda polimer mahsulotlari ishlab chiqarishda ishlataladigan yordamchi maxsulotlar.	2			9
Jami		24	24	24	108

Asosiy adabiyotlar

1. Asqarov M. A., Ismoilov I.I. Polimerlar kimyosi va fizikasi. Darslik. Toshkent. 2005yil.
2. B. B. Киреев. Высокомолекулярные соединения. Учебник. М., 1992.

Qo’shimcha adabiyotlar

3. A. M. Шур. Высокомолекулярные соединения, Учебник. М., 1981 г

Internetsaytlari

1. http://www.chemport.ru/chemical Encyclopedia_article_3259.html
2. <http://www.e-plastic.ru>
3. <http://www.latex.casarusa.com>
4. <http://www.twirpx.com>

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo’yicha savollarga quyidagi grafik asosida o’qituvchiga murojat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Sheshanba	15.00–16.00	221
2.	Shanba	10.00–12.00	221